

Sygn. akt I Ns 33/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2021 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Sylwia Piasecka
-----------------	------------------------

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2021 roku w Człuchowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy

z wniosku Skarbu Państwa - Zakładu Karnego w C.

z udziałem Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w C.

o likwidacji depozytu

postanawia:

oddalić wniosek

Sygn. akt I Ns 33/21

UZASADNIENIE

Wnioskodawca Skarb Państwa Zakład Karny w C. złożył wniosek o likwidację niepodjętego depozytu należącego do byłego osadzonego – A. Z. w postaci środków pieniężnych w kwocie 76,11 złotych.

W uzasadnieniu wniosku wskazał, że A. Z. zmarł w dniu 5 lutego 2008 roku pozostawiając opisany wyżej depozyt. Podkreślił, iż nie posiada wiadomości o spadkobiercach zmarłego, przy czym w dniu 4 sierpnia 2020 roku otrzymał informację z Sądu Rejonowego w K. (...), że nie toczyło się postępowanie spadkowe po zmarłym A. Z.. Wskazał nadto, iż w dniu 22 stycznia 2015 roku zostało sporządzone wezwanie do ewentualnych spadkobierców i wywieszono na tablicy ogłoszeń w Zakładzie Karnym w C. na okres 6 miesięcy, przy czym trzyletni termin do odbioru depozytu upłynął z dniem 2 sierpnia 2018 roku.

Wnioskodawca dołączył do wniosku kserokopię obwieszczenia z dnia 22 stycznia 2015 roku, z którego wynika, iż zostało ono wywieszono w dniu 2 lutego 2015 roku na okres 6 miesięcy do dnia 2 sierpnia 2015 roku oraz kserokopię pisma Sądu Rejonowego w K. (...) z dnia 4 sierpnia 2020 roku i pisma do Sądu Rejonowego w K. (...) z dnia 24 lipca 2020 roku oraz dane jednostkowe z PESEL.

Sąd zważył co następuje:

Procedurę związaną z likwidacją niepodjętych depozytów reguluje ustawa z dnia 18 października 2006 roku o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. 2006, nr 208, poz. 1537 z późn. zm.). Zgodnie z treścią art. 2 pkt 1a powołanej ustawy depozytami sądowymi są środki pieniężne, papiery wartościowe i rzeczy złożone do depozytu albo depozytu sądowego. Likwidację niepodjętego depozytu stwierdza Sąd na wniosek przechowującego depozyt (art. 9 ust. 1 cyt. ustawy). Natomiast w myśl art. 4 cytowanej ustawy likwidacja niepodjętego depozytu z mocy prawa następuje

w razie niepodjęcia depozytu przez uprawnionego mimo upływu terminu do odbioru depozytu. Termin do odbioru depozytu wynosi 3 lata od dnia doręczenia wezwania do odbioru uprawnionemu lub wezwania, o którym mowa w art. 6 ust. 5 ustawy. Z kolei art. 6 ust. 5 ustawy stanowi, że w przypadku braku możliwości doręczenia wezwania do odbioru depozytu lub nieustalenia uprawnianego, przechowujący depozyt jest obowiązany dokonać wezwania poprzez jego wywieszenie na tablicy informacyjnej w swojej siedzibie na okres 6-ciu miesięcy. Treść wezwania została określona w art. 6 ust. 1 ustawy. Zgodnie z tym przepisem przechowujący depozyt wzywając do odbioru depozytu jest obowiązany poinformować o terminie do jego odbioru oraz pouczyć o skutkach jego niepodjęcia.

Nadto na mocy art. 693¹⁹ k.p.c. we wniosku o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu należy wskazać okoliczności, w których nastąpiło złożenie depozytu, dokładnie określić depozyt podlegający likwidacji oraz wskazać osobę, która jest uprawniona do odbioru depozytu. Natomiast w przypadku gdy nie jest znana osoba uprawniona do odbioru depozytu lub nie jest znane jej miejsce zamieszkania lub siedziba, wnioskodawca jest obowiązany przedstawić dowody potwierdzające dokonanie czynności mających na celu wyjaśnienie tych okoliczności.

Przy czym zakres kognicji sądu w niniejszym postępowaniu jest ograniczony do ustalenia dokonania i poprawności wezwania osoby uprawnionej do odebrania depozytu oraz bezskuteczności upływu 3 – letniego terminu do odbioru depozytu.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż z uwagi na fakt, że na mocy art. 10 cytowanej ustawy depozyt, który przeszedł na własność Skarbu Państwa, przechowujący depozyt przekazuje naczelnikowi właściwego urzędu skarbowego, zasadnym było wezwać do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania – Skarb Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w C., o czym orzeczenie jak w pkt 1-ym postanowienia.

Postępowanie, które w niniejszej sprawie stało się podstawą wystąpienia z wnioskiem o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu, nie było poprzedzone postępowaniem o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego (art. 692 i następne k.p.c.), gdyż chodzi tu o depozyt pozasądowy. Oznacza to, że interpretacja przepisów służących ochronie osoby uprawnionej powinna być szczególnie restryktywna. W sytuacji, gdy uprawniony był nieznany, w postępowaniu o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego, ochronę takiej osoby zapewnia obowiązek sądu dokonania ogłoszenia o postanowieniu (art. 693³ § 1 i 2 k.p.c.) oraz ustanowienia kuratora (art. 693³ § 3 k.p.c.). Regulacje te nie dotyczą jednak depozytu pozasądowego. Biorąc zaś pod uwagę, że w postępowaniu o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu chodzi o ustalenie, że doszło do utraty prawa własności przedmiotu świadczenia należącego do uprawnionego, sąd powinien wnikliwie zbadać istnienie przesłanek określonych w ustawie (porównaj: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15/09/2017r. w sprawie III CZP 39/17).

W niniejszej sprawie wnioskodawca wskazał okoliczności, w których nastąpiło złożenie depozytu oraz dokładnie określił depozyt będący przedmiotem wniosku. Natomiast w celu wykazania okoliczności potwierdzających dokonanie czynności polegających na ustaleniu osób uprawnionych do odbioru depozytu, a więc spadkobierców zmarłego, wnioskodawca przedłożył jedynie kserokopie informacji uzyskanych z Sądu Rejonowego w K. (...) z dnia 4 sierpnia 2020 roku, z której wynika, że przed tym Sądem nie toczyło się i obecnie nie toczy się postępowanie w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym A. Z..

W tym miejscu podkreślenia wymaga fakt, iż przesłanką skutecznego stwierdzenia likwidacji depozytu jest ustalenie, że osoba uprawniona miała w ogóle możliwość jego odebrania. Zgodnie zaś z art. 6 ust. 2 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów, wezwanie do odbioru depozytu powinno nastąpić niezwłocznie po jego złożeniu lub uzyskaniu wiadomości o wystąpieniu okoliczności, która umożliwia odebranie tego depozytu. W sytuacji, gdy przyczyną niepodjęcia depozytu była śmierć deponenta, niezbędne jest zawiadomienie jego spadkobierców o tym zdarzeniu.

W niniejszej sprawie do złożenia depozytu doszło w dniu 5 lutego 2008 roku w związku ze śmiercią A. Z.. Jak wynika z dołączonych do wniosku dokumentów wnioskodawca dokonał wezwania do odbioru depozytu pismem z dnia 22 stycznia 2015 roku poprzez wywieszenie na tablicy informacyjnej w swojej siedzibie na okres 6 miesięcy. Z treści tego

pisma wynika, iż ogłoszenia dokonano w związku z wyczerpaniem postępowania, o którym mowa w art. 6 ust. 2 do 4 cytowanej ustawy w stosunku do osób wymienionych w obwieszeniu, w tym w stosunku do spadkobierców A. Z.. Wnioskodawca nie przedłożył jednak jakiegokolwiek dowodu potwierdzającego, iż przed dokonaniem ogłoszenia na tablicy informacyjnej przeprowadził postępowanie mające na celu ustalenie spadkobierców zmarłego, a więc osób uprawnionych do odbioru depozytu w rozumieniu art. 6 ustawy.

Istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego ma określenie przesłanek koniecznych do stwierdzenia likwidacji niepodjętego depozytu, gdy uprawniony do jego odbioru jest nieznany. Ustawa o likwidacji niepodjętych depozytów posługuje się w tym zakresie różnymi pojęciami. W art. 6 ust. 4 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów wspomina się o przypadku, gdy „uprawniony nie jest znany albo nie jest możliwe ustalenie jego miejsca zamieszkania albo siedziby na podstawie ewidencji, rejestrów lub zbiorów danych”. W art. 6 ust. 5 cytowanej ustawy jest zaś mowa o przypadku „braku możliwości doręczenia wezwania do odbioru depozytu lub nieustalenia uprawnionego”. To ostatnie sformułowanie jest kluczowe dla omawianego zagadnienia, gdyż jednoznacznie sugeruje, że przesłanką stwierdzenia likwidacji depozytu jest nieustalenie uprawnionego w wyniku pewnych czynności podjętych przez przechowawcę. Uwzględnienie wniosku zostało więc uzależnione od podjęcia przez przechowawcę określonych czynności mających na celu ustalenie uprawnionego (art. 693¹⁹ § 2 k.p.c.). O tym, jakie to powinny być czynności, decydują okoliczności konkretnej sprawy. Dodatkowo podkreślić należy, iż depozyty pozostawione przez osadzonych w zakładach karnych zostały uregulowane w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 października 2003 r. w sprawie czynności administracyjnych i rozliczeń finansowych związanych z prowadzeniem depozytu przedmiotów wartościowych i środków pieniężnych osób pozbawionych wolności (Dz. U. Nr 192, poz. 1881 z późn. zm.). Według § 12 ust. 8 tego rozporządzenia, w wypadku zgonu osadzonego, posiadającego w zakładzie karnym przedmioty wartościowe i środki pieniężne, wzywa się spadkobiercę do ich odbioru (porównaj: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15/09/2017r. w sprawie III CZP 39/17).

Wobec powyższego, skoro wnioskodawca nie zachował procedury wynikającej z art. 6 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów, w szczególności nie podjął czynności zmierzających do ustalenia osób uprawnionych do odbioru depozytu po zmarłym A. Z. przed dokonaniem obwieszenia wezwania do odbioru depozytu, brak jest podstaw do uwzględnienia niniejszego wniosku.

Dlatego też zasadnym było wniosek oddalić.